

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. XV. Petitam licentiam, ut subditus absolvatur à reservatis, validè
semper, subinde etiam licitè negat Superior; injustè, si subditus
rationabiliter timeat, ab eo sibi inferendum aliquod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

Sed quid, si Superior veniam petitam negaverit? Responso patebit ex Conclusionem sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO XV.

Petitam licentiam, ut subditus absolvatur à reservatis, valide semper, subinde etiam licite negat Superior; injustè, si subditus rationabiliter timeat, ab eo sibi inferendum aliquod damnum, extrinsecum Confessione.

Unde nostram Conclusionem docet Villalobos tom. 1. Sum. tract. 9. diff. 49. n. 14. dicens: Si detur casus, in quo est periculum confiteri proprio Sacerdoti, vel quia revelat Confessionem, vel quia pœnitentem sollicitat ad malum, vel quid simile, nunquid poterit subditus confiteri Confessario alieno, non inveniendis approbatum à suo Ordinario?

320. Villalobos docet non sicut Confessari.

Ad hunc casum Respondeo cum S. Thom. in Addit. q. 8. art. 4. ad 5. petat licentiam confitendi alteri, vel recurat ad Superiorem; si nec unum nec alterum possit habere, judicandum est, ac si non haberet copiam Confessoris. Ratio est; quia malitia Sacerdotis non dat alteri jurisdictionem ad absolvendum, sicut dicit Sotus distinct. 18. q. 4. ad 1. Idem est, quando Prælatus negat injustè licentiam; ut absolvatur, propter eandem rationem, uti dicit P. F. Manuel Rodrig. qq. Reg. tom. 1. q. 20. a. 30. Hæc ille.

S. Thom.

Sotus

Rodriguez

Ex quo patet responso ad aliud argumentum Henriquez supra n. 6. Ob vitandum, inquit, scandalum licet sibi contritio communicare vel celebrare, si timet malum grave ex eo, quod suo Prælato id reservatum confiteatur; ergo etiam tali casu potest inferior Sacerdos absolvere ex tacita commisso majoris Prælati aut Papæ absentis, qui injustè negatam licentiam censetur jure ipso concedere: cum enim ob vitandum scandalum DD. concedant huic Communionem melioris Sacramenti, cur negant licere Absolutionem, licet in occulto detur? Ita Henriquez.

321. Aliud argumentum Henriquez

Hoc, inquam, argumentum solum concludit, quod, sicut licet communicate in necessitate cum sola Contritione ob defectum Confessoris, cum obligatione confitendi eadem peccata, datâ copiâ ipsius; ita negatâ injustè auctoritate ad reservata, imminente dicto periculo, propter defectum Confessarii, licebit pœnitenti confiteri inferiori, qui eum directè poterit absolvere à peccatis non reservatis: at à reservatis minime licebit, nisi indirectè, cum obligatione tamen confitendi ea Superiori alicui, quando ejus copiam habuerit. Ita Rodrig. supra.

Responso Rodriguez

Breviter ergo respondeo ad interrogationem Henriquez: ideo negant DD. Absolutionem, saltem directam; quia non est necessaria ad vitandum scandalum, sicut est necessaria Communio, ut supponitur. Immo nequidem indirecta Absolutio est necessaria, cum possit sibi contritus communicare, quando deest copia Confessoris; tali autem casu, secundum nostram sententiam, deest copia Confessoris.

322. Responso Auctoris.

Et sanè, si generaliter concedamus, jurisdictionem dari per licentiam præsumptam alteri

k k r i u s

318. Probatur per Concl. in Tridenti

Prima pars colligitur ex Tridentino sess. 14. cap. 7. ibi: Extra quem articulum (mortis) Sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis, id unum pœnitentibus persuadere nitantur, ut ad Superiores & legitimos Iudices pro beneficio Absolutionis accedant. Cum ergo negatio licentiæ absolvendi à peccatis reservatis, etiam injusta, non sit beneficium Absolutionis, id est, concessio Absolutionis, aut jurisdictionis necessaria ad absolvendum; liquet profectò, Sacerdotes nihil tunc posse in casibus reservatis, cum persuasum semper in Ecclesia Dei fuerit, & verissimum esse Synodus Tridentina eodem cap. confirmet, Nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem.

319. Obiectio ex Henriquez

Si dixeris cum Henriquez lib. 6. cap. 13. licentia sic jure petita, videtur ipso jure concessa, & defectum Parochi negantis, supplet ipso jure Episcopus; defectum verò privati Prælati Regularis, supplet Generalis Regularium, aut certè utrumque ipso jure ex præsumpta voluntate supplet Summus Pœnitifex.

Solvitur.

Respondeo; illud dictum in nullo jure esse fundatum, si excipias Regulares, de quibus Clemens VIII. ut vidimus Sectione præced. Concl. 3. decernit, ut si eorum Confessarii, casus alicujus reservati facultatem pœnitentibus, Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarii illâ vice pœnitentes Regulares, etiam non obtentâ à Superiore facultate, absolvere. Ut autem hoc extendamus ad quoslibet alios pœnitentes, nulla sufficiens subest ratio, & ideo à plerisque Doctoribus non extenditur. Præsertim cum in positivis non liceat argumentari à paritate rationis, nisi ad vitandum absurdum.

rius Superioris, scilicet Papæ, Episcopi vel Generalis Regularium, aperitur quædam ampla porta ad fundandam; & protelandam jurisdictionem ex sola voluntate præsumpta; & sæpissimè nervosum vinculum reservationis dissolveretur, si liceret pœnitentibus, negatâ injustè à Pœnitentiariis majoribus Absolutione, aut à Prælati licentiâ confitendi; liceret, inquam, recurrere ex præsumpta voluntate ad quemlibet Confessarium: non quòd sæpius injustè negetur Absolutio aut licentiâ, sed quia sæpius natum est fieri, ut pœnitens sibi persuadeat, id injustè fieri, cum alioquin justè fiat. Unde Clemens VIII. illud iudicium non relinquit pœnitentibus, sed Confessariis, qui meliùs possunt iudicare, ubi & quando necessaria sit talis licentiâ.

323.
Confirmatur ex Concilio, Trident.

Accedit; quando Concil. Trid. suprâ dicit; extra articulum mortis nihil posse circa reservata inferiores Sacerdotes, idem est, ac si dicat, non esse talem licentiâ generalem, nisi pro illo casu. Alioquin nec articulum mortis debuisset excipere: nam in illo articulo Sacerdotes non absolvent à reservatis absque facultate Superioris; sed cum facultate Summi Pontificis: ergo ut illa exceptio non sit omnino extra propositum, regula generalis non erat, quòd absque omni facultate Superioris nihil possent, sed etiam quòd talis facultas generalis pro nullo casu data esset, præter articulum mortis. Ita Lugo Disp. 20. n. 148.

Lugo

324.
Hæc confirmatio videtur Dicatillo non multum argere.

Verùm hoc argumentum (inquit Dicatillo Disp. 11. n. 336.) non videtur multum urgere, nec tollit probabilitatem istius sententiæ. Adhuc enim manet satis magnum discrimen. Nam in articulo mortis habetur facultas absolutè sine ullo recurso ad Superiorem, non expectatâ illius voluntate ac directione, idque maximè in illa sententiâ, quòd, etiam præsentè Superiore, & parato dare facultatem, aut per se absolvere, possit ab alio inferiori absolvi moribundus, sine ulla petita, nedum obtenta facultate.

In præsentè verò casu debet peti facultas, & videri, si Superior, si non ipsi Sacerdoti petenti, saltem alteri velit dare, qui æquè bene possit præstare officium; item, si res patiatur, præscribere pœnitentiam & directionem: propter quæ omnia meritò potuit Trident. dicere, solùm in articulo mortis esse datam facultatem cuicumque Sacerdoti, quia hæc sufficiunt, ut illa specialis exceptio non sit omnino extra propositum; & ita nostri casus facultas non ponatur ita generaliter & absolutè, sicut illa. Nihilominus in praxi est tenenda communis sententiâ. Hæc ille.

325.
Animaduertitur autem Stoia.

Sed tu Lector adverte; Lugonem hoc argumentum proposuisse, secundum sententiâ suam, magis communem, quòd in ar-

ticulo mortis non possit Sacerdos quilibet inferior absolvere in præsentia Ordinarii, qui vult absolvere, nisi de expressâ eius licentiâ; & tunc, ut verum fatear, satis parvum discrimen manet, & pari ratione potuisset & debuisset Trident. excipere casum, in quo Superior injustè negat licentiâ, etiam extra articulum mortis, quòd cum non fecerit, signum est, inferiorem tali casu non posse directè absolvere extra articulum mortis.

Ut ut sit de hoc argumento Lugonis, ab eo non dependet veritas communis sententiæ. Quæ meliùs probatur à simili in dispensatione, quæ injustè negata, non propterea censetur data, sed etiam tunc subditus tenetur legi parere, nisi talis foret necessitas, seu iusta causa dispensandi, quæ seipsâ sufficeret, ad eximendum eum ab obligatione legis. Ergo consimiliter iurisdictio injustè negata, non propterea censetur data; ac proinde inferior non potest validè & directè absolvere, nisi in articulo mortis, qui generaliter à Trident. suprâ excipitur; vel nisi pœnitens fuerit Regularis, qui, sicut suprâ dixi, potest absolvi à peccatis reservatis, absque Confessario, petenti facultatem, Superior eam negaverit, propter specialem concessionem Clement. VIII. quam Dicatillo suprâ Disp. n. 339. intelligit de solis Confessariis, ad id deputatis.

Hæc enim sunt verba Concessionis: *Sacrosanctitas sua deinceps declarat & declarat, ut si huiusmodi Regularium Confessariis, casus aliquos reservati facultatem petentibus, Superior dare nonauerit, possint nihilominus Confessariis illis viâ, pœnitentibus Regularibus, etiam non obtentâ à Superiore facultate, absolvere.*

Præviè autem mandaverat idem Pontifex Superioribus, ut in singulis domibus deputarent duos, tres aut plures Confessarios, pro subditorum numero majori vel minori, *quos (inquit) sint docti, prudentes ac discreti præditi, qui à non reservatis eos absolvant, & quibus etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi, ipse in primis Confessarius indicaverit.*

De his ergo Confessariis videtur Pontifex intelligendus, quando deinceps declarat, *Ut si huiusmodi Regularium Confessariis &c. ut patet ex ly Huiusmodi.* Ubi ergo duo, tres aut plures Confessarii solent deputari, iuxta illam Clementinam, qui à non reservatis absolvant, & quibus Absolutio à reservatis singulis vicibus committatur à Superiore, credo de huiusmodi Confessariis tantum intelligendam illam Declarationem.

Cæterum cum in Provincia nostra illa deputatio non sit in usu, sed, ut abbi diximus, omnes Confessarii approbati validè absolvant

Patres

Patres & Fratres ab omnibus peccatis, exceptis reservatis; pro reservatis autem duo, tres aut plures deputentur, qui absque nova licentia possint ab eis, quando casus occurrerint, absolvere, dubitare quis posset, an illa Declaratio Clementis concernat omnes Confessarios approbatos, ita ut si quis ex illis petat licentiam absolventi aliquem Fratrem à casibus reservatis, & Superior eam irrationabiliter neget, possit nihilominus absolvere.

Respondeo, posse; nam omnes illi deputati sunt ad absolvendum à peccatis non reservatis, & etiam à reservatis, supposità speciali licentiâ seu commissione Superioris: nam Superior habet potestatem cuilibet eorum committendi illam Absolutionem in casu occurrenti; ergo si non committat, sive neget peccati Confessario; quando hic judicat esse committendam, poterit equidem pro illa vice vi Declarationis Clement. absolvere. Pro illa, inquam, vice, id est, toties quoties judicaverit esse committendam.

Aliud foret si diceret Pontifex: *Pro una vice, vel, Pro illa vice tantum, vel, Pro hac vice;* sed cum dicat: *Pro illa vice,* absque aliqua particula taxativa, sine fundamento restringitur illa facultas ad unam vicem tantum, sic intelligendo, ut eundem poenitentem non possit, nisi unicâ vice absolvere, estò sapius petat licentiam absolventi. Quod addo; quia necesse est, ut singulis vicibus seu casibus occurrentibus petat novam licentiam.

Si autem queritur, de quibus casibus Pontifex loquatur, an etiam de illis, à quibus Superior non potest absolvere, nisi ex speciali privilegio Pontificis; v. g. de casibus reservatis Sedi Apostolicæ, aut in Bulla Cœnæ Domini?

Audio Rodrig. suprâ se dicentem: Dato quod opinio Henriquez sit vera, scilicet, quod directè ipse inferior possit absolvere poenitentem, etiam à reservatis, negatâ injustè auctoritate Superioris in dicto periculo (scandali) propter commissionem tacitam Papæ in prædicto casu, ego eam minimè recipere, quando ab ipso Prælato petitur auctoritas, quæ sibi ratione privilegiorum competit, ad absolvendum à reservatis Sedi Apostolicæ, aut in Bulla Cœnæ Domini, & ad dispensandum in reliquis irregularitatibus; de quibus in superioribus latè egimus.

Licet enim Prælati respectu prædictorum habeant jurisdictionem ordinariam, & eam possint committere aliquibus secundum ea, quæ in superioribus dicta sunt; non tamen concedendum existimo; quod negantibus injustè Prælati suam Auctoritatem, Papa eam concedere videatur cuilibet approbato Confessario. Tum, quia jurisdictionem &

potestatem ad delegandum commisit ipsis Prælati, confusus de eorum prudentia & zelo; quam confidentiam non habet de quocumque alio Confessario, à poenitente electo. Tum etiam, quia si hoc esset verum, sequeretur, quod negatâ injustè & tyrannicè dispensatione ab Episcopo, cui Summus Pontifex eam commisit, possit poenitens imminente periculo ad alium recurrere, allegando in ejus favorem tacitam voluntatem Papæ, in hoc casu alteri delegantis.

Possit insuper poenitens, negatâ sibi Absolutione à reservatis injustè & tyrannicè ab aliquo Confessario tempore Jubilæi, recurrere ad alium Confessarium, non habentem similem potestatem, ex tacita voluntate Papæ, eam sibi in dicto casu concedentis. Quæ in materia spiritualis jurisdictionis minimè sunt admittenda. Hactenus Rodrig.

Hoc ego scio, Clement. VIII. in suo Decreto super casuum reservatione; cui Decreto apud Cherubinum to. 4. pag. 67. subnectitur pag. 68. præfata Declaratio: *Sanctitas sua deinceps declaravit & declarat &c.* ut suprâ; in illo, inquam, Decreto, scio, ipsum nulatenus agere de casibus Sedi Apostolicæ reservatis, aut contentis in Bulla Cœnæ Domini, adeoque valde dubito, an inferioribus Sacerdotibus voluerit dare generaliter potestatem ab illis absolventi Regulares, in casu, quo Superior irrationabiliter licentiam petitam negaret.

Immo valde dubito; an qui expressè in singulis Conventibus deputantur à Superioribus, cum potestate absolventi à casibus reservatis, possint absolvere ab illis casibus, qui per singulare privilegium à Sede Apostolica committuntur Superioribus. Possunt quidem Superiores illos casus generaliter aliis committere, exceptâ hæresi, sed an censeantur committere, eorum erit desuper voluntas inquirenda.

Interim pergo ad secundam partem Conclusi. quæ docet, Superiorem justè negare licentiam, alteri confitendi casus reservatos, si poenitens absque justa causa nolit ei confiteri. Probatur ab Aliquibus ex verbis Trident. sess. 14. c. 7. suprâ relatis pro prima parte Conclusionis: si enim Superior semper tenetur dare veniam, quomodo inferiores poterunt persuadere suis poenitentibus, ut pro beneficio Absolutionis accedant Superiores? Et tamen dicit Trident. *Id unum poenitentibus persuadere nitantur, ut ad Superiores & legitimos Iudices pro beneficio Absolutionis accedant.*

Sed ad hoc responderi posset; per beneficium Absolutionis etiam intelligi potestatem absolventi, pro qua necessariò extra articulum mortis recurritur ad Superiores, sive per ipsum poenitentem, sive per Confessarium, aut aliam interpositam personam.

undum
formam
jâius De-
cristi?

As debeat
intelligi de
unica tan-
quam vice.

328.
De quibus
casibus Pon-
tifex loqua-
tur.

Rodriguez.

329.
Sententia
Auctoris.

330.
Superior
aliquando
justè negat
licentiam
absolventi
à reservatis,
Trident.

331.
Probat ex
ratione.

Meliùs ergo probatur Conclusio hâc ratione: Quia Iudex legitimus, qualis est Superior in hoc casu, nulli facit injuriam, si per seipsum velit causam judicare, quando nulla est ratio, quare alteri eam committat judicandam. Atqui, ut supponitur, hic nulla est ratio, quare Superior committat Absolutionem inferioris ergo nullam facit injuriam subdito, si ipsemet velit eum absolvere. Cæteroque reservatio penè foret inutilis; quia nullum ferè est onus pœnitentis per Confessarium, aut aliam personam interpositam petere licentiam.

Denique, sicut proprius Sacerdos non peccat, negando licentiam subdito, confitendi Sacerdoti alieno, quando nulla subest justa causa eam concedendi; pari ratione non peccat Superior, negans subdito potestatem confitendi inferiori peccata reservata, quando nulla subest justa causa eam concedendi; sed utitur jure suo: jam autem: *Nemo damnum facit, nisi qui id fecit, quod facere ius non habet.* leg. 15 1. (aliàs 193.) ff. de divers. Reg. juris.

L. 151. ff. de
divers. Reg.
juris.

332.
Aliquando
tenetur Su-
perior ne-
gare veni-
am.

Immo aliquando tenetur Superior non dare veniam, & per consequens peccaret dando veniam; v. g. si videat, quòd venia illa cedet in majus damnum, vel ipsius pœnitentis, qui ex facilitate veniæ sit magis proclivis ad similia peccata, à quibus alioquin abstineret; vel Communitatis, quia spe similis veniæ obtinendæ, alii animantur, ad eadem peccata committenda, quæ aliàs non committerent; aut certè alicujus tertii, cujus damnum Superior posset commodè impedire, si pœnitens ipsi confiteretur.

Prudentiã itaque opus est in hoc negotio, ne vel nimia facilitate, vel nimia severitate peccetur. Expediit autem, immo præcipitur, ut supra vidimus, à Clement. VIII. in suo Decreto: *Romani Pontificis*, ut Superiores in concedenda venia se cum subditis benignos & faciles exhibeant.

333.
Quando Su-
perior tene-
tur dare
veniam.

Tenetur igitur Superior dare veniam, quoties ex negatione timet grave aliquod nocuum spirituale subditi, etiamsi hoc oriatur ex passione aut alia fragilitate ipsius subditi; v. g. si timeatur malitiosus defectus integritatis Confessionis, aut Communio sine prævia Confessione, vel certè nimia dilatio Confessionis & Communionis; immo si timeat multum minorem fructum, quam si alteri confiteretur.

Quorum omnium ratio est; quia reservatio fieri & cedere debet in bonum & ædificationem pœnitentis, non autem in detrimentum & destructionem. In tantum, ut Superior negando veniam, si non semper, saltem aliquando peccet etiam contra justitiam.

334.
Non dando
aliquando
peccat con-
tra justitiam.

Tunc nimirum, quando, ut habet ultima pars Conclus. pœnitens rationabiliter timet ab eo sibi inferendum aliquod grave damnum extrinsecum; ut si Confessionem sit revela-

turus, vel (quod perinde est) scientiã illa inferri in grave illius nocuum, iniuste v. g. eum privando officio jam acquisito, aut eum acquirendo. Idemque est, quoties ipse Superior non est aliàs idoneus ad subditum iudicium in tali causa, vel quia est ignorans, vel adeò improbus, ut loco medicinæ sit scandalum allaturus.

Et ratio est per se evidens: quia talis Superior non potest justè privare pœnitentem legitimo usu hujus Sacramenti, nec potest illum justè cogere, ut se exponat periculo aliquis gravis nocuenti, à se iniuste inferendi. Atque in hoc omnes Doctores conveniunt.

Dissent autem in casu, quo illud damnum non oritur ex parte Superioris, sed solum ex duritia & fragilitate pœnitentis; nam Superior Disp. 30. Sect. 4. n. 5. putat Superiorem tali casu non peccare contra justitiam respectu subditi, negando ei talem facultatem; sed tantum (ut addit n. 8.) contra charitatem, vel etiam debitum sui muneris & fidelis dispensatoris.

Sed hoc difficile est Lugoni; nam (inquit Disp. 20. n. 237.) licet privatus solum ex charitate teneatur ad impediendum gravi damnum proximi, cum commodè possit Prælati tamen in ordine ad subditos videtur ex justitia obligari ratione officii, quod cum eo onere suscepit: nam sicut ratione officii tenetur ex justitia impedire & præcavere detrimentum grave circa fortunas & bona temporalia, multo magis videtur ex eodem officio teneri, ad impediendum grave detrimentum circa salutem & bona spiritualia subditorum in ordine ad quæ præcipue factus est Prælati & Pastor. Sic enim Medicus ex officio & justitia tenetur adhibere remedia opportuna, ne pereat ægrotus; multo ergo magis Medicus spiritualis, debet ex officio & justitia procurare, ne pereat ejus subditus, cujus, ob infirmitatem propriam, salus periclitatur. Ita Eminent.

Quem sequitur Arriaga Disp. 41. n. 35. confirmans illam sententiam ex eodem Suario, qui, inquit, saltem quando damnum, quod subdito timetur ex negatione licentiæ, deturmitur ex aliis capitibus, scilicet, Superiorem ex justitia obligari ad dandam licentiam; ergo etiamsi damnum timeatur ex imbecillitate ipsius subditi, debet illud ex justitia impedire, si potest licite. Patet consequentia: quia obligatio ex justitia, quam ille habet ad damnum impediendum, non pendet à capitibus, unde damnum oritur, sed ab eo, quòd sit damnum ovis sibi creditæ, ad cujus bonum obligatur ratione sui officii. Hæc ille.

Respondeo; obligatio ex justitia, quam Superior agnoscit, oritur ex eo, quòd ipse Superior sit causa talis nocuenti; jam autem planè diversa sunt, inferre positive subdito

nocumentum, & non avertere nocumentum, quod subditus voluntariè sibi ipsi infert. Et sanè, Superiorem voluisse se obligare ex iustitia ad hoc ultimum, factis difficile apparet, præsertim impræsentiarum, ubi Superior jus habet, ut subditus sibi confiteatur: unde enim probatur, quòd Superior ex iustitia teneatur cedere juri suo, eò quòd subditus ex sua duritia & fragilitate nolit ei confiteri, cum alioquin posset & deberet? Oportet quidem Superiores condescendere fragilitatibus subditorum, sed quòd ex iustitia teneantur cedere juri suo, unde constat?

Sicut ergo Aliqui docent; Superiores non teneri ex iustitia ad correctionem fraternam subditorum, sed solum amplius ex charitate, propter majorem conjunctionem spiritualem; eò modo, quo pater corporalis non tenetur ex iustitia, sed solum magis ex charitate, corrumpere filium corporalem, propter majorem cum eo conjunctionem corporalem: quidni eodem modo in casu proposito agnoscatuus tantum majorem obligationem charitatis, & non obligationem strictè dictæ iustitiæ?

Putas, quia Medicus non satisfacere officio suo, & peccaret contra iustitiam, si, postquam infirmo præscripsit remedia maximè opportuna ad recuperandam sanitatem, quæ infirmus propter suam duritiam & fragilitatem non vult applicare, si, inquam, nollet alia remedia præscribere; præsertim, si aliunde haberet jus, præscribendi priora remedia?

Quidquid ergo sit de obligatione iustitiæ, quæ dubia mihi est; saltem ex charitate tenetur Prælatos condescendere petitioni subditorum, nisi obstat grave nocumentum aliorum, aut gravius nocumentum ipsius subditi: nam si hæc causæ intercedant; negari potest & debet talis facultas, etiamsi subditus ipse malè usus sit tali medicinâ; quia hoc jam est scandalum pharisæicum; & ideo quidquid ex illo sequitur, tantum malitiæ ipsius subditi imputatur; nam ipse tenetur tunc suam conscientiam ei aperire, qui & sibi, & aliis prodesse potest, & non obesse: ergo si nolit huic obligationi satisfacere, nec potest esse ad Confessionem dispositus, nec facultas confitendi alteri, potest ei esse utilis: ergo non debet ei concedi, etiamsi obdurato animo nolit confiteri Superiiori.

Nec refert, quòd id proveniat ex nimia verecundia vel alia affectione, quæ gravem difficultatem ingerat; quia tenetur illam superare, & potest cum divina gratia, ut suæ obligationi satisfaciat. Extra hunc verò casum semper tenetur Superior condescendere fragilitati subditi, quando ejus periculum imminet, v. g. quòd tacebit aliquid peccatum in Confessione, vel quòd nimium differet Confessionem, & licentiam peccandi accipiet, vel quid simile.

Unde non est neganda hæc facultas, etiamsi ex negatione speretur utilitas aliorum, non est inquam, neganda cum tanto detrimento subditi: quia Sacramentum hoc per se institutum est in bonum poenitentis; & ad eundem finem data est hæc potestas, & ad eundem ordinatur reservatio: ergo non licet per hoc remedium aliorum utilitatem procurare, cum tanto subditi detrimento; præsertim, quia moraliter nunquam fit sine sacrilegio, & gravi injuria ipsius Sacramenti: fit etiam ipsa Confessio odiosa & difficilis; quod est gravius incommodum, propter quod vitandum quælibet alia utilitas parvipendenda est. Ita Suarius supra n. 8.

Ex quo ulterius colligitur; regulariter & moraliter loquendo Superiorem debere esse facilem potius, quàm difficilem in hac facultate concedenda; quia moraliter ac per se loquendo minus periculi est in concedenda hac facultate, quàm in illa neganda. Unde ut concedatur, satis esse debet, quòd nulla specialis ratio ad eam negandam occurrat: ut autem negetur, semper intervenire debet aliqua specialis ratio; non quòd semper hoc cadat sub præcepto, sed quòd hic ordo sit convenientior, qui aliquando poterit esse sub præcepto; juxta jam dicta.

Immo, licet aliquando Superiiori videatur intervenire sufficiens ratio ad negandam facultatem; si tamen aliunde ex relatione alterius, vel aliâ vi, ei constiterit, subditum nullo modo velle Superiorem adire, neque aliis remediis renatis, ad id posse induci, tunc Superior nunquam debet aut potest negare facultatem; excepto casu supra posito; quia non obstantè quocumq; ratione occurrente, & pensatis omnibus, tunc hoc magis expedit, immo & necessarium est, juxta leges charitatis: quia multi sunt ad eò infirmi, quòd potius sine Confessione morerentur, quàm tale peccatum tali Sacerdoti confiterentur. Unde illi (inquit Doctor Angel. 4. dist. 17. q. 3. a. 3. q. 4. ad 6.) qui sunt nimis solliciti, ut conscientiam subditorum per Confessionem sciant, multis laqueum damnationis inscunt, & per consequens sibi ipsi.

Quando ergo poenitens per ordinarium Confessarium petit facultatem extraordinariam, expedit omnino, ut Superior stet iudicio Confessarii; hic enim & notam habet personam, & magis in particulari circumstantias novit, atque ad eò melius potest scire, quid expediat, quàm Superior ipse.

Non quòd Superior debeat semper dare poenitenti liberam facultatem eligendi aliquem, aut assignare illum Confessarium, quem poenitens petit; sed sæpè expedit & debet pensatis circumstantiis designare aliquem vel aliquos; de quorum prudentia doctrinâque confidit: poterit etiam inquirere qualitatem peccati, quando non adest periculum detegendi poeni-

Superior debet esse facilis in concedenda illa facultate.

339. Superior debet esse facilis in concedenda illa facultate.

339. Superior debet esse facilis in concedenda illa facultate.

339. Superior debet esse facilis in concedenda illa facultate.

340. Non semper debet Superiori dare facultatem illi quem poenitens petit.

337. Subiam ex charitate tenetur Prælatos condescendere.

338. Occurrit objectioni.

pœnitentem, & determinare satisfactionem, à Confessario imponendam.

Ratio est; quia reservatio juxta Trident. sess. 14. c. 7. ad hoc fit, ut graviora delicta gravius corripere & melius emendari possint, ad quod requiruntur graviores pœnitentiæ, & gravioris ac doctioris personæ judicium, quales personæ aliquando non sunt, quæ à pœnitentibus designantur.

341.
Occurrit
objectioni.

Nec potest subditus justè conqueri, aut eandem difficultatem respectu omnium aliorum allegare; præsertim, si ei facultas ad eligendum inter plures concedatur. Interim neque in hoc Superiores debent esse difficiles, quando vel subditi prudentes sunt, & timorati, vel Sacerdos, per quem subditus facultatem petit, reverà est sufficiens, ut ei causa committi possit.

Itaque, ut supra dixi, & iterum dico, magna prudentiâ opus est in hoc negotio, ne vel nimia facilitate, vel nimia severitate peccetur; in medio namque consistit virtus. Quamquam & hoc medium suam habeat latitudinem, ita ut fieri possit, quod Superior, & sine peccato possit concedere facultatem, & etiam sine peccato negare, saltem sine peccato gravi; quia fieri potest, ut damnum, quod timetur ex concessione facultatis, sit æquale ei, quod timetur ex negatione; vel certè licet majus sit ex una parte, quam ex altera, excessus tamen sit levis.

342.
Objectioni.

Cæterum, contra hoc, quod diximus; pœnitenti obdurato & nolenti confiteri Superiori ex sola verecundia, Superiorem debere condescendere, objicere quis posset: talis pœnitens est indispositus ad suscipiendum Sacramentum Pœnitentiæ, cum habeat propositum non confitendi Superiori, cui tamen debet confiteri; adeoque per talem condescensionem seu concessionem facultatis, alteri confitendi, non subvenitur necessitati subditi.

Solvitur à
Lugone.

Respondet Lugo supra n. 239. hoc argumentum nimium probaret; reprobari enim praxim Prælatorum & ipsius Summi Pontificis, qui ad subveniendum ejusmodi infirmitati subditorum, qui nolunt proprio Sacerdoti integrè confiteri, & ea de causa sacrilegam confessionem faciunt, mittere solent aliquando Confessarios extraordinarios, cum plena potestate absolvendi, vel per Jubilæum aut Bullam, vel alio modo subditi facultatem concedunt eligendi Confessarium, cum potestate absolvendi à reservatis, in quibus procedit eadem difficultas.

343.
Pœnitens
plurimum
non habet
absolutam
voluntatem
non confi-
tendi Superi-
ori.

Dico ergo; licet pœnitens absolutè loquendo teneatur confiteri suo Pastori, si ille nolit facultatem dare confitendi alteri, adeoque peccet, nolendo absolutè confiteri; equidem plurimum nondum habet illam absolutam voluntatem, sed tantummodò vacillat ob difficultatem, quam apprehendit, & ideò petit

licentiam alteri confitendi, quam licet petere, cum Superior teneatur eam ex charitate dare in illis circumstantiis, porrigendo manum vacillanti, & ita præcavendo ruinam, cujus periculum videt.

Ut autem jam peccasset subditus, nolendo absolutè confiteri Superiori, quidni obtenti licentiâ possit elicere verum propositum emendationis, & verum dolorem de peccatis præteritis? Indubie potest, quàmvis læpè timendum sit contrarium. Quare cautè & suaviter disponendus esset prius à Confessario, ne quod absit, Sacramentum sacrilegè suscipiat; non defectu jurisdictionis Confessarii, sed defectu debitæ dispositionis, id est, efficacis doloris de peccato præterito, putà de absoluta voluntate non implendi præceptum Confessionis. Igitur per talem facultatem subvenitur necessitati subditorum, adeoque saltem ex charitate ipsis debetur, nisi aliquid aliud obstat.

Atque hic fuisset finis hujus Conclusionis, nisi quispiam me interrogasset; an quando ex justitia debetur subdito talis facultas, & Superior eam negat, an, inquam, tali caso facultas fraude, vi aut metu extorta valeat?

Respondet Dicastillo Disp. 10. n. 181. ut dicitur, dummodò non tollatur voluntarium simpliciter, quod facilius potest tolli per fraudem, quàm per metum aut vim.

Immo generaliter docet Sanchez lib. 3. de Matr. Disp. 39. n. 13. jurisdictionem, metu extortam, validè transferri; quod, inquit ille, docet Cardin. cap. 2. De his quæ vi. n. unico vers. Quintus casus & cap. Licet q. 31. de Elect. adduciturque; quia lex in contrarium adducitur (putà, lex 2. ff. de Judi. ibi: *Ac si cum resistit quis ex litigatoribus, viribus Prætorum compulsus, nulla est jurisdictio*) loquitur in casu specialium, dum litigantes compelluntur consentire in iudicem non suum, & ita prorogare ejus jurisdictionem, quæ prorogari nequit, nisi libertate eorum voluntate; & ita cum sit casus specialis exceptus à regula generali, tradenti, geta metu tenere, non debet extendi. Hæc ille.

Quem sequitur Regius hic Disp. 8. n. 39. loquens de licentia audiendi Confessiones, de Lessius de Justit. & Iure lib. 2. c. 17. n. 37. dicens, generaliter verius esse, jurisdictionem metu extortam valere, & ea, quæ ex ipsa secuta sunt. Quia generaliter ea, quæ metu gesta sunt, valent, nisi jus specialiter irritet.

Et quidem de contractu promissionis ita scriptum habemus Instit. de Except. in princ. *Si metu coactus, aut dolo inductus, aut errore lapsus, impulerit Titio promissum, quod non debuerat promittere, non est palam est, jure civili re obligatum esse; & actio qua intenditur, dare se oportere, efficax est. Ubi Glossa verb. Obligatum esse; scilicet inspecto jure riget: & efficax est, scilicet in sui substantia. Quamvis magis obligatus eris, si promissum, quod deberas promittere?* Ergo.

Et generaliter dicitur l. ult. Cod. de his quæ vi: Venditiones, donationes, transactiones, quæ per potentiam extorta sunt, precipimus infirmari: ergo erant aliquo modo validæ.

Quod etiam significatur in jure Canonico cap. 2. de his quæ vi. ibi: Unde quia quæ metu & vi sunt, de iure debent in irritum revocari, mandamus &c. Et cap. 4. eodem ibi: Quia verò quæ vi metusq; causâ sunt cavere debent robore firmitatis: Mandamus &c.

Cùm ergo nullibi in jure iurisdictionis ad audiendas Confessiones, metu aut dolo extorta, specialiter irritetur, si revera adfuit consensus substantialis Superioris, id est, si simpliciter fuit voluntaria, quàmvis secundùm quid involuntaria, haud clarè video, quare non valeat, saltem donec à Superiore in irritum revocetur.

Quod verissimum iudico, quando ex iustitia eam debet Superior concedere, cùm tunc metus iustus sit, qui nequidem irritat matrimonium; quod tamen irritum est, contractum ex metu gravi iniusto.

Quàmvis ergo generaliter non sit verum, posse me validè usurpare id, quod ex iustitia mihi debetur: nam inter certantes de dignitate aliqua, juxta Multorum sententiam, debetur ex iustitia ea dignitas illi, qui eâ præ cæteris aliis dignior est omnibus penatis, & tamen non potest eam sibi validè usurpare, contra voluntatem illorum, qui eam tribuunt. Similiter præsentato vel electo ad aliquam Parochiam, debetur hæc ex iustitia, & tamen nemo dixerit, quod absque institutione vel confirmatione, possit validè jus Parochi usurpare.

Quàmvis, inquam, id verum sit, tamen non possum dubitare, quin institutio vel confirmatio tali casu, dolo aut metu extorta, sit valida, eo semper salvo, ut sit simpliciter voluntaria. Ergo consimiliter, licet in casu proposito, subditus non possit confiteri inferiori, contra voluntatem Superioris; equidem si metu vel dolo Superior simpliciter consentiat, puto omnino consensum valere, & per consequens inferiorem validè & licitè absolvere. Sed hæc magis speculativa, quàm practica, cùm non soleant Superiores negare licentiam, ne dum ex iustitia debita est, sed etiam dum solum est debita ex charitate.

Sed nunquid, dicit aliquis, si, petenti à Prælato, potestatem absolvendi à reservatis, pro uno suo subdito, pro una vice, Prælatus annuat, ipse petens includitur in illa licentia? Nunquid hæc facultas extenditur ad peccata, commissa post concessionem, vel ob confidentiam? Responso erit

CONCLUSIO XVI.

Petens à Prælato omnem ejus auctoritatem, pro omnibus peccatis reservatis, pro uno suo subdito, pro una vice, & ipse in concessa facultate includitur. Extenditurque ad peccata, commissa post concessionem, vel ob confidentiam, nisi aliud constet de mente Prælati.

Ratio primæ partis est; quia Prælatus habet auctoritatem seu potestatem absolvendi, non tantùm activam, sed etiam passivam & commissivam; igitur annuens hujusmodi petitioni, censetur petenti dare, non tantùm potestatem activam, sed etiam passivam & commissivam. Quidni ergo petens, qui supponitur esse ejus subditus, possit pro una vice eligere aliquem, seu committere alicui, ut se absolvat à peccatis reservatis, à quibus ipse alium posset absolovere? Non video quid possit opponi, nisi aliud expressè constet de mente Prælati, vel ex verbis concessionis, vel ex aliqua lege aut consuetudine.

Pro hac sententia citari potest Villalobos to. 1. Sum. tract. 9. diff. 64. n. 4. ubi sic ait: Tertiò, quando Prælatus concedit alicui suam auctoritatem, sine aliqua restrictione, videtur concedere activam & passivam; quod (licet Aliqui dubitent de eo) est magis conforme stylo Religionis, interea dum Prælatus aliud non declarat.

Pro eadem sententia citat Diana p. 3. tract. 4. resol. 142. P. Leone de Offic. & potest. Confess. to. 2. Recoll. 6. n. 131. Ipse autem Diana sic ait: Videtur affirmativè respondendum, si petens diceret: Est quadam persona, quæ indiget vestra auctoritate, placeat vobis illam mihi dare; secùs autem si diceret: Rogo te ut des mihi tuam facultatem pro una persona.

Et ratio est; quia in generali sermone comprehenditur etiam persona sua, quando loquens concipit verba in persona alterius, ut patet ex L. Paulus respondit 29. de Pignoriibus §. fin. ubi sic scribitur: Si sciente & consentiente Domino servus ut omnia bona Domini pignori obligata essent, convenit: ipsum quoque qui cavet, obligatum esse pignoris iure. Et ita hanc sententiam (prosequitur Diana) videtur tenere Floronus de Cas. refer. p. 1. c. 3. §. 1. n. 3. ex Grassio, qui tamen contrarium docet.

Ego, ut verum fatear, parvam invenio differentiam inter illa verba: Est quadam persona, & Est

348.
Probat
l. pars
Conclus

quam docet
Villalobos.

349.
Diana ut
tur aliqua
distinctione.

350.
quam Ag.
flor impro
bat.

potest
chari-
gendo
unam,
olendo
obtem-
emen-
is præ-
tamen-
uariter
quod
non de-
defectu
doloris
volunt-
tionis
necessi-
tate
fionis
modo ca
Suppe-
cultas
346.
Non est ge-
neraliter
verum, me
posse validè
usurpare
quod ex ius-
ticia mihi
debetur.
347.
Propositor
non quæ-
rit.